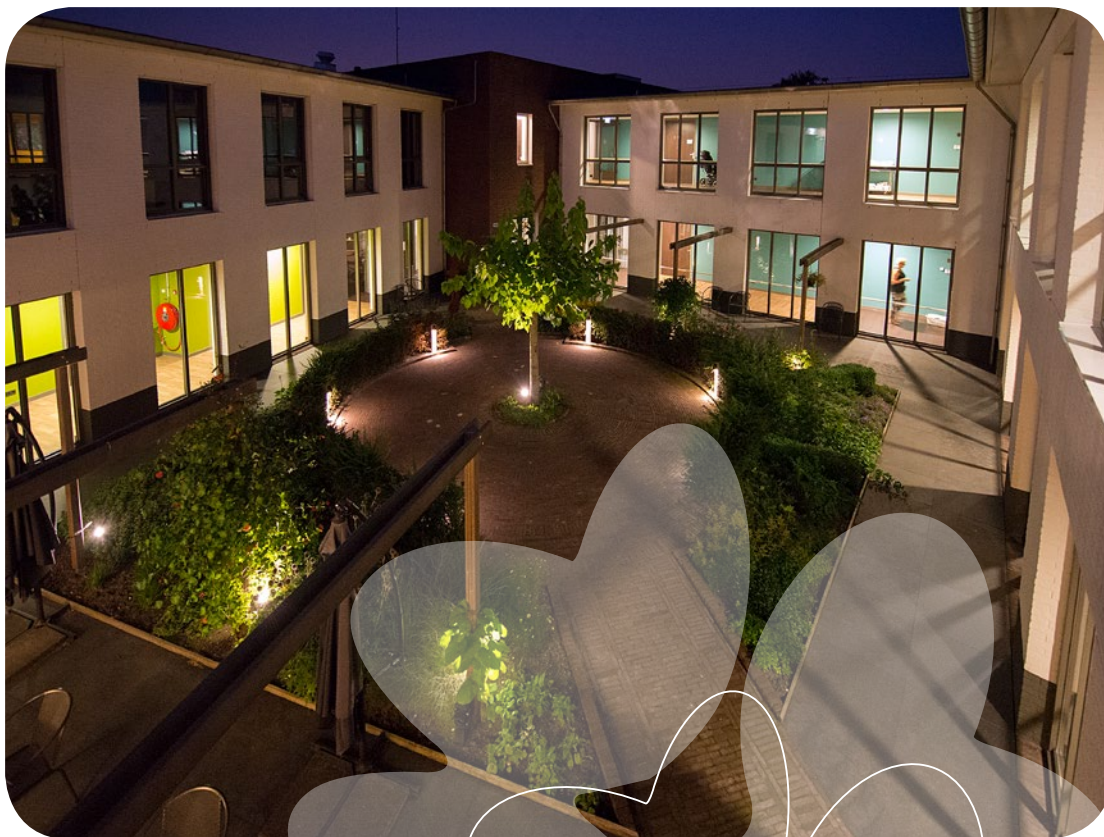

Duurzaam vooruit

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
De kern van Bardo	4
Zorg en ondersteuning	5
Voorlichting en educatie	9
Team	11
Transitie en organisatie	12
De kracht van samen	13
Blik naar buiten	14
Resultaten en vooruitkijken	15
Vrienden en sponsors	16
Bestuur en toezicht	18
Colofon	19

Voorwoord

In dit jaarverslag geven wij de hoofdlijnen van Bardo weer over het verslagjaar 2018. Net als voorgaande jaren nam in 2018 het aantal complexe zorgvragen en korte opnamen toe. Desondanks is de waardering voor de zorg in 2018 verder gestegen. Het aanbod in psychosociale ondersteuning, gericht op ongeneeslijk zieke mensen thuis, is in 2018 verder uitgebreid. En vanuit Bardo's Leerhuis zijn op alle onderdelen mooie initiatieven ontwikkeld.

Het was een bedrijvig jaar waarin het organisatorische fundament verder is verstevigd ten behoeve van een duurzame toekomst en belangrijke ICT-ontwikkelingen plaatsvonden. Het team bouwde verder aan het zelfstandig werken, de onderlinge communicatie en samenwerking. De vrijwilligers hadden in 2018 wederom een essentiële, aanvullende rol in de totale dienstverlening van Bardo. Op deze plek wil ik dan ook mijn waardering en respect voor dit bijzondere team uitspreken.

Bardo is van betekenis voor een ieder die te maken heeft met de laatste levensfase. Of het nu gaat om ondersteuning en begeleiding, opname in het hospice of voorlichting en educatie. Dagelijks biedt het team van Bardo met betrokkenheid en toewijding dat wat nodig is. Ook in 2019 is dat hetgeen wat wij willen blijven doen!

Marion Sonneveld
Directeur-bestuurder Stichting Bardo

De kern van Bardo

Bardo biedt de best mogelijke palliatieve terminale zorg aan mensen in de laatste fase van hun leven. Palliatieve zorg is de zorg die gegeven wordt aan mensen die niet meer beter kunnen worden. Het doel is om pijn en andere lichamelijke en geestelijke klachten te verlichten. Veel kan er gedaan worden om de kwaliteit van leven in deze laatste fase zo hoog mogelijk te laten zijn. Bardo biedt patiënten en hun naasten hulp bij alle vragen en ongemakken die een ongeneeslijke ziekte met zich meebrengt. Hierbij wordt fysieke, mentale, sociale en spirituele zorg en ondersteuning geboden.

Bardo zet haar uitgebreide hospicezorg expertise in om zoveel mogelijk mensen in hun persoonlijke weg ten aanzien van het naderende levenseinde te ondersteunen. Niet alleen in het hospice, maar ook in de thuissituatie.

Daarnaast staan bij Bardo de ontwikkeling van palliatieve kennis & kunde en het uitdragen daarvan hoog in het vaandel. Het voorlichten en opleiden van zorgverleners binnen en buiten Bardo, mantelzorgers en het algemene publiek zijn hier voorbeelden van.

Leven en sterven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en verdienen bewuste aandacht. Door ruimte te geven aan en het onderkennen van ieders eigen manier van leven en sterven brengt Bardo rust en vertrouwen in wat komen gaat.

Zorg en ondersteuning

Bardo's team van formele en informele zorgverleners biedt in het hospice 24 uur per dag zorg en ondersteuning. Ook biedt Bardo zorg en ondersteuning aan mensen die ongeneeslijk ziek zijn en thuis verblijven. Meer en meer benadert Bardo de zorg binnen en buiten de muren als één zorgproces. Hierbij is het uitgangspunt dat mensen die zorg van Bardo ontvangen en uiteindelijk in het hospice worden opgenomen, een naadloze overgang ervaren.

Het eerste contact met Bardo start altijd met een kennismaking met de patiënt waarbij de ondersteunings- en zorgbehoeften in kaart worden gebracht. Vervolgens wordt zorg en ondersteuning op maat geboden, daar waar nodig en wenselijk. Thuis of in het hospice. Bij alle vormen van dienstverlening wordt er gedacht in mogelijkheden. Een hulpvraag dient zich aan, vervolgens gaat het team hiermee aan de slag en ontwikkelt zo nodig nieuwe dienstverlening. Dit kan eenmalig zijn of een (structureel) vervolg krijgen.

Hospice

In het hospice biedt het team van verpleegkundigen en vrijwilligers, artsen en een geestelijk verzorger zorg en ondersteuning. Patiënten met een levensverwachting van minder dan drie maanden komen in aanmerking voor zorg in het hospice. Zij worden over het algemeen niet meer ziekte-gericht behandeld maar bevinden zich in de palliatief-terminale fase.

Hierbij ligt de nadruk op het verlichten van symptomen of klachten. Zodra duidelijk wordt dat het sterven nadert, verschuift de aandacht meer naar het bieden van comfort. Om nog zoveel mogelijk kwaliteit van leven te kunnen bieden, ligt de nadruk van alle zorgbehandeling en begeleiding op het voorkomen of beperken van lichamelijk, psychisch, sociaal en spiritueel lijden.

“Mijn man, onze vader heeft zijn laatste weken in Bardo als heel fijn ervaren met veel vertrouwen in alle goede zorgen.”

In het hospice zijn 114 mensen opgenomen in 2018. De bezettingsgraad in het hospice was over het gehele jaar gelijkmatig verdeeld en kwam in 2018 gemiddeld uit op 79% (2017: 71%). De verblijfsduur was erg wisselend, deze bedroeg gemiddeld 24 dagen in 2018.

“De liefdevolle verzorging en aandacht van de verpleegkundigen, de artsen en vele vrijwilligers is geweldig. Niets is te veel en bijna alles kan.”

Nazorg

Ongeveer 6 tot 8 weken na het overlijden van een patiënt uit het hospice nodigt het verpleegkundig team nabestaanden uit voor een nazorggesprek. Ook is een vast onderdeel van de nazorg de Cirkel van Licht; een jaarlijks samenzijn met muziek, verhalen en versnaperingen. Dit beoogt een moment van troost en licht te bieden voor patiënten van Bardo en hun naasten en nabestaanden van mensen die het afgelopen jaar in Bardo verbleven en waarbij ook teamleden van Bardo welkom zijn. De Cirkel van Licht was in 2018 druk bezocht met 115 bezoekers. Ook vonden er gedurende het jaar twee herdenkingsbijeenkomsten plaats waarin er met nabestaanden en teamleden werd stilgestaan bij mensen die in Bardo verbleven.

Keurmerken

In december 2018 vond de eindaudit plaats voor het PREZO keurmerk Hospicezorg, het vervolg op de eerdere, uitgebreide audit die in 2017 plaatsvond. Het keurmerk toont aan dat Bardo

verantwoord en kwalitatief hoogstaande zorg verleent aan haar patiënten. Deze eindaudit was bedoeld om de voortgang te monitoren op de eerder geconstateerde verbeterpunten. Het eindresultaat was dat de verbeterpunten voortvarend en aantoonbaar zijn opgepakt. Bardo werd ervaren als een heel open, leergierige organisatie die bereid is om zich continu te verbeteren. Het keurmerk is verlengd tot medio 2020.

Daarnaast vond in de zomer in Bardo een audit plaats via Amstelring in het kader van de ISO-certificering. ISO 9001 voor de zorg (formeel EN15224) is een Europese norm voor de beoordeling van het kwaliteitsmanagementsysteem van organisaties in zorg en welzijn. Het functioneren van zorgorganisaties wordt getoetst in relatie tot de betrouwbaarheid van de kwaliteit van de dienstverlening.

Bij ISO staan de wensen van de patiënten centraal. Ook deze audit is goed afgerond waarbij de certificering is verlengd.

“Mooi te zien hoe respectvol jullie met de laatste fase van een leven omgaan.”

Online inzage in het zorgdossier

In 2018 is het online zorgportaal ‘Carenzorgt’ geïmplementeerd. Via dit zorgportaal hebben patiënten in het hospice via de computer of via een app op de smartphone inzage in hun zorgdossier. Als zij zelf niet in staat zijn om het zorgdossier in te zien, kunnen zij naasten hiervoor toegang geven. Hiermee is een belangrijke stap gezet in de toegankelijkheid, transparantie en de verbetering van de communicatie van de zorg.

Ondersteuning thuis

Bardo ondersteunt ongeneeslijk zieke mensen ook thuis. De meeste mensen die te horen hebben gekregen dat ze ongeneeslijk ziek zijn, willen het liefst thuis in hun vertrouwde omgeving blijven. Deze periode kan zeer hectisch en onzeker zijn. De inzet van consulenten palliatieve zorg en/of vrijwilligers van Bardo kan helpen rust en vertrouwen te brengen. Doorgaans in aanvulling op de reguliere thuiszorg en huisartsenzorg bieden de consulenten van Bardo aanvullende expertise en/of coördinatie van de zorg. De inzet van de vrijwilligers in de thuissituatie ontlast de mantelzorgers en brengt afleiding.

“Als nabestaande wil ik mijn waardering uitspreken voor de liefdevolle behandeling en begeleiding van zowel de patiënt als de familieleden.”

Doorverwijzingen naar de consulenten komen onder andere vanuit ziekenhuizen, huisartsen en thuiszorgorganisaties. Bovendien verwijzen paramedici door zoals de ergotherapeut en fysiotherapeut.

Psychosociale ondersteuning

Vanuit ‘t Trefpunt biedt Bardo een aanvullend programma met activiteiten rondom psychosociale ondersteuning voor mensen in de thuissituatie. In een vroeg stadium anticiperen op het verloop van het ziekteproces draagt bij aan het

welbevinden van patiënt en naasten. Heel gericht wordt vanuit de behoefte en vraag in klein verband invulling gegeven aan vormen van psychosociale begeleiding. In 2018 is het aanbod uitgebreid met begeleide muziekochtenden, een spreekuur voor mantelzorgers met de mantelzorgmakelaar en de organisatie van een verwendag voor mantelzorgers.

“De verpleegkundigen die midden in de nacht klaar staan en dan met zoveel rust en liefde de mensen helpen. En alles met zoveel geduld.”

In samenwerking met Adamas Inloophuis organiseerde Bardo gespreksbijeenkomsten voor ongeneeslijk zieke mensen. Met name die onderwerpen waarover doorgaans lastig gesproken kan worden, kwamen hier aan bod zoals onzekerheden, emoties en ook praktische zaken. Voor het gericht onder de aandacht brengen van al deze activiteiten is een maandelijks activiteitenoverzicht ontwikkeld dat breed gedeeld en verspreid wordt via de consultants, social media en op informatiemarkten.

Bardo organiseerde op vier momenten in het jaar samen met Adamas Inloophuis verwendagen voor patiënten, naasten en nabestaanden. Aanwezigen werden tijdens deze dag in de

watten gelegd met een uitgebreide lunch en aanvullende activiteiten. Deze verwendagen werden zeer gewaardeerd en zijn bekostigd vanuit de opbrengst van het benefietevenement GIG Haarlemmermeer.

“Bardo is liefde, Bardo is een warm bad, Bardo is aandacht, Bardo is respect.”

Naast de mensen die deelnamen aan de diverse activiteiten in het kader van psychosociale begeleiding heeft het Bardo-team in totaal 1210 mensen thuis begeleid en ondersteund in 2018.

Zorg en ondersteuning in cijfers

Hospice

Opnames	114
Komend van thuis	54
Komend van ziekenhuis	52
Komend van elders	6
Overleden	103
Ontslagen	9
Gemiddelde verblijfsduur (dagen)	24
Kortste verblijfsduur (dagen)	1
Langste verblijfsduur (dagen)	177
Gemiddelde leeftijd bij opname (jaar)	75
Jongste gast	47
Oudste gast	94

Ondersteuning thuis

Aanmeldingen bij consulenten	83
Aanmeldingen bij vrijwilligers	27
Mensen begeleid door consulenten	110

Ontvangen klachten

Bardo ontving in 2018 twee klachten. Eén klacht had betrekking op een nazorggesprek met nabestaanden. Tijdens dit gesprek is de mogelijke behoefte aan psychische hulp niet besproken en dit werd gemist. De andere klacht had betrekking op de timing van het publiceren van een blog waardoor deze herleidbaar zou zijn naar de patiënt. Beide klachten zijn opgepakt ter verbetering van de eigen processen.

Klantervaringen

Bardo hecht veel waarde aan respons op de dienstverlening. Het is goed om te weten wat de ervaringen zijn en om de eventuele verbeterpunten te kennen. In 2018 is actief aan patiënten en naasten gevraagd om hun ervaringen achter te laten op <https://palliatief.qualiview.nl> en <http://www.zorgkaartnederland.nl>.

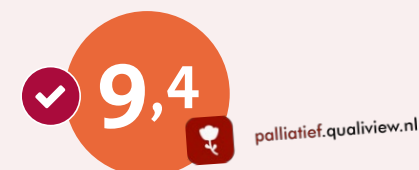
Ook is er een gastenboek aanwezig in het hospice waarin mensen een reactie kunnen schrijven. Nabestaanden van patiënten in de thuissituatie ontvangen een evaluatie met de vraag hoe zij de dienstverlening hebben ervaren en wat er eventueel beter kan. In dit hoofdstuk van het jaarverslag staan talloze reacties vermeld die patiënten en naasten van Bardo via bovengenoemde manieren hebben gedeeld.

“Mijn opa trof ik altijd met een grote glimlach aan. Ontspannen en vol vertrouwen dankzij de goede zorgen van alle medewerkers van Bardo.”

Waardering Bardo in 2018

op www.zorgkaartnederland.nl

op <https://palliatief.qualiview.nl>

Voorlichting en educatie

Over het Leerhuis

Het Bardo Leerhuis is een onderscheidend onderdeel van de Bardo-dienstverlening. Het Leerhuis biedt letterlijk de ontmoetingsruimte voor professionals om kennis met betrekking tot de palliatieve zorg te vergroten en te delen. Educatie en ook voorlichting vormen de focus. Daarnaast is het bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van het vakgebied in brede zin een belangrijke drijfveer.

Deskundigheidsbevordering

In 2018 organiseerde Bardo negen geaccrediteerde scholingen voor professionals. Hierbij kwamen onderwerpen zoals complementaire zorg, vocht en voeding, sedatie en euthanasie, als sterven niet vredig verloopt en spiritualiteit aan de orde. In totaal namen 176 deelnemers deel aan deze scholingen in Bardo. In samenwerking met en in opdracht van de VUmc Academie is in Bardo de basisscholing palliatieve zorg voor professionals verzorgd. De arts van Bardo gaven twee scholingen palliatieve zorg voor artsen in opleiding en drie scholingen in het AMC (Academisch Medisch Centrum) voor artsen in opleiding rondom het thema 'communiceren in de palliatieve fase'.

Bardo's geestelijk verzorger verzorgde voor zowel huisartsenopleiders als huisartsen in opleiding een scholing over spirituele zorg en hoop in de palliatieve zorg in het AMC. Voor het Bardo-team ontwikkelde de geestelijk verzorger een interne scholing over spirituele zorg waaraan zowel beroepskrachten als vrijwilligers deelnamen. Het scholingsprogramma voor professionals is in 2018 goed gewaardeerd.

Stages

In 2018 liepen vier artsen in opleiding (drie huisartsen en één specialist ouderengeneeskunde) gedurende drie maanden stage in Bardo. Twee verpleegkundigen (niveau 4) in opleiding liepen in 2018 gedurende tien weken stage bij Bardo. Eén verpleegkundige (niveau 5) in opleiding liep stage gedurende twee weken en droeg vanuit deze stage bij aan het project Zorgpad Stervensfase. Zeven verpleegkundigen liepen een dag mee (snuffelstage) om kennis te maken met het palliatieve vakgebied.

Voorlichting

Publieksvoorlichting is voor Bardo een belangrijke pijler. Bardo stimuleert en inspireert om over het leven en de dood na te denken en het gesprek daarover te voeren. Het bespreekbaar maken van deze doorgaans lastige thema's bevordert bewustwording en de toegankelijkheid naar goede palliatieve zorg en ondersteuning. Bij voorlichting speelt de vorm waarin deze geboden wordt een belangrijke rol. Laagdrempeligheid, lichtheid en aansprekende presentaties maken dikwijls het verschil.

Bardo Leest, de boekenleesclub van Bardo, organiseerde in 2018 vier bijeenkomsten waar mensen met elkaar thema's rondom leven en dood bespraken aan de hand van een boek. Bardo Leest verheugt zich over de almaar groeiende belangstelling.

In 2018 schreef Bardo-arts Christiaan Rhodius regelmatig een blog over zijn ervaringen met patiënten in het hospice. Deze blogs zijn gepubliceerd via de Bardo website, nieuwsbrief, social media en via de communicatiekanalen van samenwerkende organisaties zoals Agora, Van Betekenis tot het Einde, Spaarne Gasthuis, VPTZ Nederland, Adamas Inloophuis, Amstelring

en het Netwerk Palliatieve Zorg. Deze blogs dragen bij aan het mensen bewust(er) te maken van de eindigheid van het leven, de bekendheid van palliatieve zorg en wat het voor mensen in de laatste fase kan betekenen.

In oktober organiseerde Bardo in het kader van de Internationale Dag van de Palliatieve Zorg voor circa 35 geïnteresseerden een filmavond in Het Oude Raadhuis (financieel mede mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden). Het doel was om aan de hand van de te vertonen film 'Truman' te laten zien wat het voor mensen in de palliatieve fase en hun naasten kan betekenen om het gesprek aan te gaan. Dat de avond zijn uitwerking had, bleek uit reacties van aanwezigen, zoals iemand naderhand zei: "Het helpt om erover te praten met dierbaren om mij heen die ongeneeslijk ziek zijn."

Wetenschappelijk onderzoek

In 2018 leverde Bardo een aandeel aan het dossieronderzoek HOPEVOL. Dit staat voor HOspicezorg die Passend is en de Eigen wens van mensen in de palliatieve terminale fase VOLgt. Het door ZonMw gesubsidieerde project HOPEVOL ging in 2017 van start. Dit onderzoek gaat over hoe de (kwaliteit van de) hospicezorg eruit zou moeten zien volgens de zorgvragers. De nadruk in het project ligt op het verkrijgen van inzicht in welke mensen in hospices verblijven en verbleven, wat hun vragen zijn en waren en hoe de zorg daarop ingericht wordt en werd.

In samenwerking met het LUMC initieerde Bardo een emancipatoir onderzoek naar gelukservaringen in een hospice setting. Onder begeleiding van de geestelijk verzorger (die tevens actief is als universitair docent en onderzoeker medische ethiek) vormt dit onderzoek de afstudeeropdracht van een student geneeskunde aan het LUMC.

De geestelijk verzorger deed in 2018 (met anderen) een systematische review van de recente Europese literatuur over spirituele zorg in palliatieve zorg. Dit onderzoek leverde een beschrijving op van hoe dergelijke zorg er op dit moment uitziet en wat de effecten ervan zijn. Dit leidde tot de publicatie 'M.J.H.E. Gijsberts, A.I. Liefbroer, R. Otten, E. Olsman (2019). Spiritual care in palliative care: a systematic review of the recent European literature. Medical Sciences 7: 25'.

Team

De belangrijkste basis voor alle activiteiten die Bardo ontplooit, vormt het team. Dit team bestaat uit vrijwilligers en beroepskrachten die met volle toewijding dag en nacht in Bardo het verschil maken in de verzorging, verpleging en begeleiding van mensen in de laatste levensfase, of die bijdragen in de ondersteuning van deze taken.

Het team aan beroepskrachten bestond uit gemiddeld 19,5 fte. Drie verpleegkundigen hebben hun baan opgezegd, hiervoor zijn nieuwe mensen geworven. Het ziekteverzuimpercentage is in 2018 gedaald naar 5% (9,4% in 2017). In het kader van de Arboretwetgeving is de zogenaamde driejaarlijkse RIE (risico inventarisatie en evaluatie) uitgevoerd. Hier zijn geen noemenswaardige verbeterpunten uit naar voren gekomen.

In 2018 is opnieuw de tevredenheid onder de medewerkers en vrijwilligers gepeild door middel van een tevredenheidsonderzoek. Het gemiddelde waarderingcijfer van de beroepskrachten kwam uit op een 7,5 en van de vrijwilligers op een 7,9.

De vrijwilligers vormen een aanzienlijk en essentieel onderdeel van het Bardo-team. Eind 2018 bedroeg het aantal vrijwilligers dat actief is voor Bardo 158. In de loop van 2018 zijn 17 vrijwilligers gestopt en 28 begonnen als vrijwilliger. De inzet van de vrijwilligers kent een enorme diversiteit: van vrijwilligers voor de thuisinzet tot en met zorg-, gast-, kook-, bloemen-, boodschappen-, tuin-, klus-, website- en pr-vrijwilligers.

Jaarlijks teamevent: zelfzorg

Op 13 juni stond tijdens het teamevent het met elkaar verder bouwen aan het fundament van Bardo centraal. Goed voor jezelf zorgen en in balans blijven waren daarbij belangrijke thema's. In het verlengde hiervan stonden onder andere een workshop mindfulness (door dr. Theo Niessen) en lachmeditatie (door Dhyen Sutorius) op het programma.

Elke week leveren de bloemenvrijwilligers zelfgemaakte boeketten af op de patiëntenkamers.

Transitie en organisatie

In 2018 rondde de extern aangetrokken transitie-manager het interne transitietraject grotendeels af. De ontwikkeling die het verpleegkundig team doormaakte, springt daarbij in het oog.

Het zorgproces binnen en buiten de muren van Bardo werd meer en meer als één geheel benaderd. Zo zijn hospiceverpleegkundigen deels mee gaan draaien als consulent in de thuissituatie en een verpleegkundig consulent is deels diensten gaan draaien in het hospice.

Onderling heeft het verpleegkundig team afspraken gemaakt rondom rolverdeling, scholingsdagen en benodigde coaching. Ter illustratie, twee verpleegkundigen namen de rol van kwaliteitsbewaker op zich. Deze collega's bewaken de samenhang en ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitsbeleid. Ook hebben zij binnen het team een sturende rol in het maken van kwaliteitsanalyses. De kwaliteitsbewaker signaleert knelpunten, geeft gevraagd en ongevraagd advies, neemt interne audits af, stelt analyses en rapportages op ter bespreking binnen het team.

Ook organiseerde het verpleegkundig team zelf een scholingsdag waarbij de volgende thema's aan de orde kwamen: pijn, delier, sedatie en zorgpad stervensfase.

Belangrijke stappen zijn gemaakt op het vlak van de teamvorming en het functioneren van de backoffice, het facilitaire team en Leerhuis-team. Op organisatorisch vlak is ingezet op de verbetering en het onderscheidende vermogen van de strategische, tactische en uitvoerende lagen binnen Bardo. Duidelijker is waar het sturen, inrichten en verrichten plaatsvindt. De aanpassing van de overlegstructuur volgt in 2019 in lijn hiermee.

Tijdens de transitie is de versterking van de organisatie op tactisch niveau nodig gebleken. In de tweede helft van 2018 trad daarom de regisseur zorg aan, met als belangrijkste aandachtspunten de ontwikkeling en de kwaliteit van de zorg en het coachend leidinggeven aan het zorgteam. Voor de bestuursondersteuning is een bestuurssecretaris aangesteld en de noodzaak van een regisseur bedrijfsvoering is duidelijk geworden (werving hiervan staat gepland in 2019).

De kracht van samen

In 2018 bouwde Bardo verder aan de regionale verankering en landelijke aanhaking met relevante partijen. Gericht op de versteviging van de palliatieve zorg in algemene zin en de verbetering in de keten op regionaal niveau. Via deelname aan het bestuur van de landelijke Associatie Hospicezorg Nederland (AHZN) is bijgedragen aan de ontwikkeling van het kostprijsmodel hospicezorg. Dit model en de landelijke benchmark vormen de essentiële basis voor gesprekken met verzekeraars, ZN en NZa over een eenduidige en robuuste financiering van de hospicezorg. Daarnaast is in 2018 de intentie uitgesproken voor een verregaande vorm van samenwerking tussen de AHZN en de VPTZ (landelijke koepel voor Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg).

Vanuit deelname aan het bestuur van het Netwerk Palliatieve Zorg Amstelland en Meerlanden en het voorzitterschap van de regiegroep Meerlanden werd in 2018 gewerkt aan de verbetering van de ketensamenwerking (het in kaart brengen van de 'patiënt journey' en de knelpunten daarbij), bekostiging van de geestelijke verzorging thuis, tijdige zorgplanning, stimuleren van het op tijd spreken over het levenseinde en hoe om te gaan met ongeneeslijk ziek zijn (thema van jubileumsymposium).

In 2017 werd PaTz Badhoevedorp opgericht en in 2018 zag PaTz Hoofddorp het licht. PaTz (Palliatieve Thuiszorg) is een groep huisartsen en wijkverpleegkundigen uit hetzelfde werkgebied die periodiek bij elkaar komen om de palliatieve patiënten in hun respectievelijke regio's te bespreken. Het doel is om de samenwerking tussen huisartsen en wijkverpleegkundigen te bevorderen en de deskundigheid te verhogen, waardoor de kwaliteit in de palliatieve thuiszorg toeneemt. Vanuit hun expertise participeren de consultants van Bardo in beide groepen.

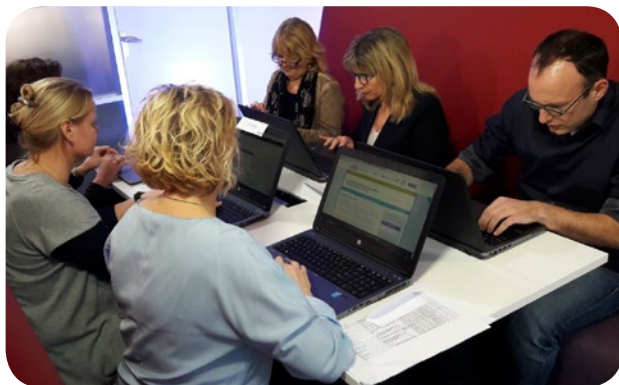

Het bestuur van het Netwerk Palliatieve Zorg Midden- en Zuid-Kennemerland & Amstelland en Meerlanden (foto: Inbloeifotografie).

De Bardo-beroepskrachten participeerden in 2018 onder andere in de volgende landelijke en regionale organen:

- Bestuur Associatie Hospicezorg Nederland
- Bestuur Netwerk Palliatieve Zorg Midden- en Zuid-Kennemerland & Amstelland en Meerlanden
- Voorzitter regiegroep Netwerk Palliatieve Zorg Meerlanden
- Commissie Ondersteunende en Palliatieve Zorg van het Spaarne Gasthuis
- IKNL consultteam regio Noord-Holland & Flevoland
- PaTz Hoofddorp en Badhoevedorp (palliatieve thuiszorg)
- PAZORI (Palliatieve ZOrg Richtlijnen) platform (deelname als gemandateerd afgevaardigde van AHCH)

Blik naar buiten

Door middel van externe communicatie wordt de bekendheid van en betrokkenheid bij Bardo vergroot. Dit is belangrijk vanwege het eerder genoemde voorlichtingsdoel over palliatieve zorg in het algemeen. Maar ook zodat mensen in de regio een goed beeld krijgen wat Bardo kan betekenen in de palliatieve fase. Hiervoor wordt online communicatie ingezet zoals de website en social media (LinkedIn, Facebook en Twitter), publiciteit gecreëerd en de Nieuwsbrief Bardo uitgegeven. Ook worden overige pr-activiteiten uitgevoerd zoals het deelnemen aan relevante informatie-evenementen en het aanbieden van open dagen en rondleidingen.

In 2018 zijn drie edities van de Nieuwsbrief Bardo uitgebracht voor externe relaties (waaronder Vrienden van Bardo). Hierin werden thema's belicht zoals de impact van het terug naar huis gaan vanuit het hospice, het belang van het gesprek aangaan over de laatste fase en ruimte voor reflectie. Op Wereldkankerdag (4 februari 2018), waarbij wereldwijd wordt stilgestaan bij de impact van kanker, konden geïnteresseerden hun vragen chatten aan een expertteam aan KWF. Hieraan nam ook Bardo deel.

In maart zette Bardo in het kader van de landelijke Week van Welzijn en Zorg de deuren open voor een rondleiding voor alle geïnteresseerden.

Tijdens diverse informatie-evenementen (gemeentelijke informatiemarkt 'Hoofddorp in ontwikkeling' in Hoofddorp en open dagen bij uitvaartorganisaties) was Bardo vertegenwoordigd.

Bij diverse samenkomsten voor professionals deelden teamleden van Bardo hun kennis en ervaringen, zoals tijdens het symposium 'Het stilzwijgen verbroken' van Hospice Kajan en Tergooi Ziekenhuis, tijdens de netwerk-

bijeenkomst 'Zee van inspiratie' van Stichting Bureau VBZ en het Nationaal Congres Palliatieve Zorg.

Begin 2018 publiceerde Pallium, een magazine voor professionals over palliatieve zorg, een artikel over de verdieping van onderling contact door het besef van eigen sterfelijkheid, geschreven door een Bardo-arts. Verder verscheen in 2018 in Psychosociale Oncologie, het tijdschrift voor professionals in de psychosociale oncologie, een artikel over Emotionally Focused Therapy als interventie in de palliatieve zorg. Co-auteur van dit artikel was een Bardo-arts.

Resultaten en vooruitkijken

Het jaar 2018 is afgesloten met mooie resultaten. Een hoge bezettingsgraad in het hospice, een aanzienlijk aantal mensen in de thuissituatie ondersteund en een diversiteit aan activiteiten vanuit het Leerhuis ontplooid.

Achter de schermen is hard gewerkt aan het voldoen aan de AVG-vereisten. Begin 2018 liet Bardo een zogenaamde Privacy Risk Assessment uitvoeren in het kader van de AVG. Het plan van aanpak wat hieruit voortkwam, is in de loop van 2018 uitgevoerd met behulp van een externe consultant.

Op het gebied van ICT vonden de nodige veranderingen plaats. Aansluiting op het glasvezelnetwerk en verbetering van de WiFi-ontvangst waren belangrijke ontwikkelingen. Daarnaast vergde de, via Amstelring ingezette, overgang van de kantoor-automatiseringssoftware MS Office naar Google Suite veel aandacht en energie van het team.

In 2018 zijn ook de voorbereidingen getroffen voor de implementatie van het medicatieregistratiesysteem Medimo 2.0. Alle verpleegkundigen zijn hiervoor voorzien van een chromebook. Belangrijkste voordelen zijn dat een handmatige uitdraai van etiketten niet meer nodig is en dat medicatie digitaal afgetekend kan worden.

In het hospicegebouw is gewerkt aan de verbetering van de uitstraling met de upgrade van het interieur in de ontvangstruimte, het Trefpunt en gedeeltelijk in de patiëntenkamers. Het gaat om de eerste fase van dit project, dat financieel mogelijk gemaakt is door de Stichting Vrienden. Midden in de zomer is Bardo geconfronteerd met rioolproblemen wat leidde tot de vervanging van het riool, gedeeltelijk onder het pand en het plein voor Bardo. Deze kosten zijn voor rekening van de huurder.

Terugkijkend zijn de plannen voor 2018 grotendeels verwezenlijkt. Toch schuiven diverse zaken door naar 2019 zoals de verdere stroomlijning van de processen, de vernieuwing van de website, de plaatsing van de zonnepanelen en de vernieuwing van het digitale kwaliteitshandboek de 'Bardowijzer'.

Wat gaat 2019 brengen?

Flexibel en adequaat inspelen op de (veranderende) zorg- en ondersteuningsvraag, de optimale inzet van ieders talent en de versteviging van het organisatorische fundament blijven belangrijke focuspunten in 2019. De laatste punten met

betrekking tot de transitie en de organisatie zullen tot een afronding leiden. Er zal een aanpassing volgen van de overlegstructuur en de backoffice krijgt een uitbreiding met één medewerker. Naast het zorgproces zal ook de bedrijfsvoering een betere coördinatie krijgen, dit door het aantrekken van een regisseur bedrijfsvoering. De focus op coördinatie door deze tactische laag levert voor de dienstverlening aan zorgvragers en andere belanghebbenden een verdere optimalisatie op.

De scenario's voor de toekomst in relatie tot de samenwerkingspartners en de mate van gewenste zelfstandigheid zullen in de eerste helft van 2019 zowel intern als met de stakeholders opnieuw worden onderzocht.

Samen met de Stichting Vrienden van Hospice Bardo zal in 2019 een vervolg worden gemaakt met de verbeterde uitstraling en vernieuwing van het interieur.

Bovendien zullen voor de zomer van 2019 de zonnepanelen op het dak van het pand geplaatst zijn. Dit wordt financieel mogelijk gemaakt door de Stichting Vrienden.

Vrienden en sponsors

De financiering van de palliatieve zorg is nog altijd geen vanzelfsprekendheid. De Stichting Vrienden van Hospice Bardo (SVHB) ondersteunt Stichting Bardo in het verduurzamen van de zorg. SVHB richt zich op het werven van fondsen die ondersteunend zijn aan de exploitatie van het hospice (Stichting Bardo) of die nodig zijn voor de verdere ontwikkeling en uitbouw van de dienstverlening. Particulieren en organisaties steunen Stichting Bardo via SVHB met grote en kleine donaties, een vaste bijdrage, giften in natura of legaten. Zij dragen zo een steentje bij aan het goed functioneren van het hospice en

een optimaal verblijf voor onze patiënten. In 2018 kon SVHB rekenen op de steun van 485 particuliere Vrienden (zoals inwoners van de regio Haarlemmermeer en nabestaanden) en op een heel netwerk van zakelijke Vrienden zoals bedrijven, ondernemersverenigingen, kerken, serviceclubs en en vele andere betrokkenen die Bardo op allerlei manieren hebben ondersteund. Van financiële giften en het organiseren van een benefietconcert tot en met het aanbieden van een mooi donatiebedrag naar aanleiding van het opknappen en verkopen van oude fietsen door kringloopwinkel Meerwinkel.

SVHB is door het CBF erkend als goed doel. Deze erkenning garandeert dat de stichting op een verantwoorde manier aan fondsenwerving en -besteding doet. Het CBF is de toezichthouder van de goedbedoelensector en toetst organisaties aan de opgestelde normen, zodat donateurs zeker weten dat hun gedoneerde geld goed terecht komt.

Een greep uit de mooie initiatieven van Vrienden en betrokkenen:

- GIG Haarlemmermeer organiseerde weer een spetterende benefietshow waarbij honderden kinderen en jongeren niet alleen hun talent ontwikkelen door op te treden in een professionele schouwburg, maar ook geld ophalen voor de zieke en stervende medemens. De gehele opbrengst (ruim 7775 euro!) was bestemd voor Adamas Inloophuis en Bardo die hiermee verwendagen voor patiënten en naasten en nabestaanden en thema-bijeenkomsten voor mensen in de laatste fase organiseerden.
- Firma De Ree Holland uit Lisselbroek sponsorde maar liefst 2500 bloembollen die met hulp van leerlingen van Praktijkschool De Linie in de binnentuin van Bardo zijn geplant.
- Tal van Haarlemmermeerse kerken doneerden vanuit collecte of andere initiatieven.
- Stichting Lopen tegen Kanker doneerde 250 euro naar aanleiding van de zevende editie van deze wandeltocht.
- Een team vrijwilligers van kringloopwinkel Meerwinkel knapt regelmatig oude fietsen die dan weer worden verkocht in de winkel. De helft van de opbrengst (1000 euro) gaat altijd naar een goed doel en in 2018 was dit Bardo.
- Een nabestaande van een patiënt die in het hospice lag, organiseerde een benefietconcert. De opbrengst van een georganiseerde loterij en veiling deze avond, maar liefst 2135 euro, was voor Bardo. Tijdens de cheque-uitreiking verzorgde de organisatie van het benefietconcert ook nog een prachtig live concert voor patiënten en naasten in het hospice.
- Bewoners van de Pater Damiaanstraat organiseerden een jaarlijks tennistoernooi waarbij de opbrengst van een benefietloterij tijdens het toernooi en de gesponsorde banenhuur (door Schiphol) aan Bardo werd geschonken.
- Er werden moorkoppen bezorgd voor iedereen in het hospice. Deze waren geschonken door bakkerij Ab Muller en Multi Supplies in samenwerking met voormalig Bardo-vrijwilliger Joke Schwegler waarbij de opbrengst ging naar het goede doel KIKa.

Ter promotie van het benefietconcert voor Bardo op 20 oktober, hielden leden van het Bardo-zangkoor een flashmob in het winkelcentrum De Vier Meren.

Leerlingen van De Linie planten bloembollen in de binnentuin met als resultaat in het voorjaar een prachtige bloemenzee.

Bestuur en toezicht

Dagelijks bestuur

Stichting Bardo wordt vertegenwoordigd door directeur-bestuurder M. Sonneveld. Zij is voor onbepaalde tijd benoemd in deze functie door de Raad van Toezicht. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur en de activiteiten van de stichting.

Toezicht

De Raad van Toezicht keurt op voorstel van de directeur-bestuurder de begroting, jaarrekening en het inhoudelijke jaarplan goed. Daarnaast houdt de raad toezicht op het door de directie gevoerde beleid.

De Raad van Toezicht van Stichting Bardo bestond in 2018 uit vier onbezoldigde leden, te weten:

Naam & functie

Dhr. R. Steenbeek
voorzitter
Lid per: 01-11-2014

Dhr. A. Beeker
Lid per: 13-08-2014

Dhr. S. A. Hartman
Lid per: 13-08-2014

Dhr. M.F. Witte
Lid per: 19-10-2015

Huidige functie

Zelfstandige op het gebied van toezicht, bestuur en advies

Internist hemato-oncoloog
Spaarne Gasthuis

Interim Manager, Non-Executive
Director S.A. Hartman Management B.V.

Zelfstandig gevestigd financieel manager

Nevenfunctie(s)

Voorzitter Raad van Toezicht Pro Persona (GGZ), voorzitter Raad van Commissarissen Woonzorg Nederland (ouderenhuisvesting), lid Raad van Commissarissen Staedion (woningcorporatie Den Haag), voorzitter bestuur van het Bureau Architectenregister, voorzitter programmeamteam BNA ontwerpend onderzoek en lid Raad van Advies Quatrospect (organisatiebureau)

Bestuurslid Stichting Vrienden van Hospice Bardo, Hoofdredacteur Hematology News International en Oncology News International

Bestuurslid Stichting Vrienden van Hospice Bardo en voorzitter Raad van Toezicht Theater Ins Blau Leiden

Bestuurslid stichting Museum of our food (MOOF) en lid Raad van Toezicht Stichting EVA in Leiderdorp

Financieel jaarverslag

Het financieel jaarverslag van Bardo over het jaar 2018 is gepubliceerd op de website van Bardo.

V.l.n.r. dhr. Steenbeek (voorzitter),
dhr. Beeker, dhr. Hartman en dhr. Witte.

Colofon

Stichting Bardo

Burgemeester Jansoniusshof 11
2131 BM Hoofddorp
Tel. 020 333 47 00
info@hospicebardo.nl
www.hospicebardo.nl

Contact

Heeft u vragen over dit jaarverslag of over Bardo?
Neemt u dan contact met ons op via
tel. 020 333 47 00 of info@hospicebardo.nl.

Volg Bardo op social media

Wilt u op de hoogte blijven van al het nieuws en activiteiten
van Bardo? Volgt u ons dan op social media.
Hier plaatsen we foto's, video's, feitjes, patiëntenverhalen
en allerlei nieuwtjes rondom onze dienstverlening.

 HospiceBardo

 HospiceBardo

 Hospice Bardo

Dit jaarverslag is met grote zorg samengesteld. Voor informatie die onvolledig
of onjuist is opgenomen, aanvaardt de redactie geen aansprakelijkheid.
Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit jaarverslag.

Aan dit jaarverslag werkten mee:

Fotografie: archief Bardo, archief KWF, Elisabeth Beelaerts (Inbloeit Fotografie),
Jeroen van der Werff, Ineke Zeeman, Kees van der Veer, Peter Millenaar
Opmaak: Anja Schaller, Buro IK
Redactie: Marion Sonneveld en Lucia van der Borg

Prezo Hospicezorg

Stichting Bardo heeft het keurmerk Prezo Hospicezorg. Het toont aan dat Bardo
verantwoord en kwalitatief hoogstaande zorg verleent aan haar patiënten. Het keurmerk
vormt bovendien een voorwaarde om lid te kunnen zijn van de Associatie Hospicezorg
Nederland (AHZN).

ANBI-status

Stichting Bardo heeft de wettelijke status van een Algemeen Nut Beogende Instelling
(ANBI-status). Dit betekent dat de stichting zich inzet voor een algemeen, maatschappelijk
doel. Daarom hoeft de stichting geen belasting te betalen over ontvangen giften en
nalatenschappen. Alles wat de stichting ontvangt, komt ten goede aan de zorg voor
mensen in Hospice Bardo.

